

N:o 14.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 26 februari 1907.
— — — — Andra Kammaren den 27 — —

Riksdagens skrifvelse till fullmäktige i riksgäldskontoret, i anledning af verkställd granskning af riksgäldskontorets förvaltning.

(Statsutskottets utlåtande n:o 3.)

Till fullmäktige i riksgäldskontoret.

Efter erhållen del af Riksdagens år 1906 församlade revisorers berättelse om granskning af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning har Riksdagen tagit under öfvervägande hvad revisorerna uti denna berättelse i ett eller annat hänseende erinrat äfvensom hvad statsutskottet i afgifvet utlåtande angående riksgäldskontorets förvaltning under den tid, som förflutit sedan ansvarsfrihet år 1906 tillerkändes fullmäktige i nämnda kontor, anført och hemställt; och har Riksdagen i nedannämnda ämnen fattat följande beslut.

1:o) *Angående infriande af riksgäldskontorets skulder till Södertälje stads kyrka och till skepparesocieteten i Stockholm.*

I fråga härom hafva Riksdagens revisorer anført följande:

Bland riksgäldskontorets icke fonderade skulder med ränta finnas under gemensam benämning »det s. k. gamla lånet» upptagna två skuldposter, den ena å 750 kronor till Södertälje stads kyrka och den andra

å 9,375 kronor till skepparesocieteten i Stockholm. Dessa skulder, som löpa med fem procent ränta, äro visserligen från riksgäldskontorets sida ouppsägbara, men revisorerna anse sig emellertid, med hänsyn till önskvärdheten af en reglering af dessa gamla skuldförhållanden, böra ifrågasätta, huruvida icke från fullmäktiges sida lämpligen borde vidtagas åtgärd i syfte att genom öfverenskommelse med vederbörande förskaffa riksgäldskontoret rätt att infria berörda skulder.

Efter att hafva redogjort för uppkomsten och beskaffenheten af riksgäldskontorets ifrågavarande skulder samt omförmålt de yttranden, som i anledning af revisorernas berörda framställning afgifvits dels af Södertälje stads- och landsförsamling samt af Strängnäs domkapitel, dels ock af sjökaptenssocietets i Stockholm deputerade, hafven I för egen del anfört följande.

Såsom framginge af den redogörelse I lämnat, hade med afseende å såväl den ena som den andra af riksgäldskontorets ifrågavarande skulder representanter för vederbörande fordringsägare visat sig villiga att träffa uppgörelse om skuldförbindelsernas inlösen. Beträffande skulden till Södertälje stads kyrka torde församlingens beslut af den 27 december 1906 få anses innebära medgifvande för riksgäldskontoret att infria skulden genom erläggande af det förskrifna kapitalbeloppet 750 kronor jämte upplupen ränta. Hvad åter anginge skulden till skepparesocieteten i Stockholm, hade sjökaptenssocietets deputerade erbjudit uppgörelse på det sätt, att riksgäldskontoret skulle återfå sin skuldförbindelse mot aflämnande till societeten af svenska statens 3,6 procent obligationer till så stort belopp, att societeten häraf finge samma årliga ränteinkomst, 468 kronor 75 öre, som den nu hade af den med 5 procent ränta löpande skuldförbindelsen å 9,375 kronor. Detta kunde i det närmaste åstadkommas genom att till societeten aflämnas obligationer å ett kapitalbelopp af 13,000 kronor, hvilka obligationer efter 3,6 procent lämnade en ränta af 468 kronor. Härefter återstode en årlig ränta af 75 öre, som, kapitaliserad efter samma procentsats, motsvarade ett belopp af 20 kronor 83 öre, hvarmed societeten ytterligare borde godtgöras.

De särskilda omständigheter, under hvilka ifrågavarande båda summor blifvit i riksgäldskontoret insatta, syntes emellertid enligt Eder uppfattning böra såväl i ena som i andra fallet utgöra hinder för vederbörande fordringsägare att utfå kapitalbeloppen, utan att Kungl. Maj:t därtill lämnat tillstånd. För den händelse sådant tillstånd på ansökning af vederbörande skulle vinnas, syntes från riksgäldskontorets sida ej något

vara att erinra mot ett infriande af de ifrågavarande skuldförbindelserna, den till skepparesocieteten afgifna på de grunder, som af societetens deputerade föreslagits, och förbindelsen till Södertälje stads kyrka på villkor, som ej vore för riksgäldskontoret mindre fördelaktiga. I ansågen Eder därför hafva anledning tillstyrka, att Riksdagen lämnade sitt medgifvande därtill att omförmälda båda skuldförbindelser finge af riksgäldskontoret på nyss angifna villkor infrias, detta dock under förutsättning att i hvarje fall vederbörande fordringsägare härtill utverkat Kungl. Maj:ts tillstånd.

I enlighet med hvad af Eder sålunda tillstyrkts har Riksdagen medgifvit, att ifrågavarande båda skuldförbindelser må af riksgäldskontoret infrias, förbindelsen till skepparesocieteten i Stockholm på de grunder, som af societetens deputerade enligt protokoll af den 6 december 1906 föreslagits, och förbindelsen till Södertälje stads kyrka på villkor, som ej äro för riksgäldskontoret mindre fördelaktiga, dock att hvarken i ena eller andra fallet sådant infriande må ske, såvida icke vederbörande fordringsägare därtill utverkat Kungl. Maj:ts tillstånd.

2:o) *Angående Västerås domkyrkas lån.*

Under erinran, att vid 1860 års riksdag beviljats ett statsbidrag af 28,000 kronor till fortsättning af reparationsarbetena å Västerås domkyrka, under villkor att det beviljade understödet, hvarå ränta icke skulle beräknas, borde återgäldas i den mån domkyrkans inkomster framdeles därtill lämnade tillgång, hafva revisorerna meddelat, att å berörda lån, för hvilket skuldförbindelse afgifvits af domkyrkokommissionen i Västerås i egenskap af nämnda domkyrkas föreståndare och förvaltare, ännu icke gjorts någon afbetalning.

Då af domkyrkokassans räkenskaper för år 1905 inhämtats, att kassans inkomster under nämnda år uppgått till 7,905 kronor 7 öre och dess utgifter till 2,900 kronor 51 öre samt att ett öfverskott för året alltså uppstått till belopp af 5,004 kronor 56 öre, som i sin helhet utbalanserats i räkenskapen vid årets slut, syntes det revisorerna anmärkningsvärdt, att någon afbetalning å skulden för omförmälda lån icke verkstälts.

I häröfver afgifven förklaring af den 17 december 1906 har domkyrkokommissionen i Västerås meddelat, att vid 1905 års slut visserligen

uppstod ett öfverskott å 5,004 kronor 56 öre, men att därmed gjordes afbetalning å en annan domkyrkans skuld, nämligen till fastighetsfonden, som är bildad af köpeskillingsmedel för af domkyrkan med Kungl. Maj:ts tillstånd försålda fastigheter och hvaraf domkyrkan uppbär räntan, så att domkyrkokassans verkliga behållning utgjorde 1,711 kronor 68 öre.

Vidare har domkyrkokommissionen anført, att icke blott de reparationsarbeten, till hvilkas fortsättande ifrågavarande lån anvisades, blifvit verkställda, utan ock att domkyrkan åren 1896—1898 undergått en genomgående restaurering, som kostade domkyrkan 139,493 kronor 44 öre och medtog icke blott hennes då besparade tillgångar, utan kräfde äfven ytterligare medel, som måste anskaffas genom lån å 43,338 kronor 44 öre, af hvilket ett belopp af 27,186 kronor 94 öre ännu vore oguldet.

På grund häraf och då det vid beviljandet af 1860 års lån å 28,000 kronor gjorda villkor, att det lämnade understödet borde återgäldas i den mån domkyrkans tillgångar därtill framdeles lämnade tillgång, enligt domkyrkokommissionens mening tydligen icke innebure någon föreskrift därom, att understödet skulle återbetalas, när de arbeten, för hvilkas utförande det lämnats, blifvit verkställda, utan att det skulle ske, när domkyrkans inkomster därtill lämnade tillgång — men detta gjorde de icke, förrän kostnaden för restaureringen åren 1896—1898 blifvit af hennes inkomster till fullo gulden —, ansåge domkyrkokommissionen sig berättigad och pliktig att före statsunderstödet återgäldande först inbetala det lån, som för sistnämnda reparation upptagits.

Ytterligare har domkyrkokommissionen anført, att biskopshuset år 1902 blifvit repareradt för en kostnad af 30,324 kronor 18 öre, till bestridande hvaraf enligt kungl. brevet den 6 november 1903 från biskopslöneregleringsfonden erhållits såsom bidrag dels ett anslag å 10,000 kronor utan återbetalningsskyldighet och dels ett räntefritt lån å 15,000 kronor att amorteras med en femtondedel årligen, å hvilket lån återstode 14,000 kronor, så att domkyrkans hela skuld den 31 december 1905 utgjorde 41,186 kronor 94 öre, oberäknadt skulden till riksgäldskontoret.

Slutligen har domkyrkokommissionen meddelat, att konsistoriehuset, som domkyrkan jämväl hade att bygga och underhålla, befunne sig i högst otillfredsställande skick och tarfvade en snar reparation, som enligt uppgjort förslag vore beräknad att kosta omkring 20,000 kronor.

Riksdagens revisorer hafva redan förut en gång, nämligen i sin år 1892 afgifna berättelse, fäst uppmärksamheten å domkyrkokommissionens underlåtenhet att göra afbetalning å domkyrkans ifrågavarande

skuld. I anledning häraf framställden I, enligt uppdrag af Riksdagen, erinran till domkyrkokommissionen om verkställande af sådan afbetalning. Kommissionen påvisade emellertid, hurusom domkyrkans inkomster fortfarande såsom förut toges i anspråk för reparationer, som måste med dessa medel bekostas. Vid detta förhållande och då i fråga om återbetalningen af förevarande lån endast föreskrifvits, att detsamma bör återgäldas i den mån domkyrkans inkomster därtill lämna tillgång, kunde någon afbetalning å statens fordran då icke erhållas.

De upplysningar, domkyrkokommissionen nu lämnat beträffande kassabehållningen och de domkyrkan åliggande utgifterna, gifva vid handen, att ej heller nu ställningen är sådan, att kyrkans inkomster kunna anses vara tillgängliga att användas till afbetalning å ifrågavarande lån. Med afseende härå och ehuru domkyrkans skyldighet att en gång återgälda denna sin skuld ingalunda synes böra eftergifvas, anser Riksdagen dock, att för närvarande anledning saknas att vidtaga åtgärd för att söka utfå någon del af den lämnade försträckningen. Riksdagen har därför funnit revisorernas ifrågavarande framställning icke föranleda till någon Riksdagens åtgärd.

3:o) *Angående ansvarsfrihet för riksgäldskontorets styrelse.*

Då Riksdagen funnit fullmäktige i riksgäldskontoret hafva med nit och omsorg uppfyllt sitt viktiga och ansvarsfulla kall, har Riksdagen tillerkänt fullmäktige full ansvarsfrihet för alla beslut och åtgärder, som finnas antecknade i deras protokoll från den 18 januari 1906 till och med den 18 januari 1907.

Stockholm den 19 februari 1907.
